

Sygn. akt VIII *Ua 19/20*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca : Teresa Kalinka

Sędziowie: Grażyna Łazowska

del. Anna Capik-Pater (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 lipca 2020r. w G.

sprawy z odwołania M. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 24 stycznia 2020r. sygn. akt VI U 281/19

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I podpunkt 1 oraz od 4 do 20 w ten sposób, że oddala odwołanie,
2. odstępuje od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje.

(-) sędzia Grażyna Łazowska (-) sędzia Teresa Kalinka (-) sędzia del. Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII *Ua 19/20*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 kwietnia 2019r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonej prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego od 19 listopada 2014r. do 30 listopada 2014r. , od 16 grudnia 2014r. do 1 marca 2015r. i zasiłku macierzyńskiego od 2 marca 2015r. do 28 lutego 2016r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 15 maja 2015r. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego za okresy wyżej wymienione w oparciu o decyzję o wyłączeniu ubezpieczonej z ubezpieczeń od 1 października 2014r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Sp z o.o.

W związku z wniesionym odwołaniem od decyzji z dnia 15 maja 2015r. ostatecznie wyrok zmieniający decyzją wpłynął do organu rentowego w dniu 4 grudnia 2018r. , w wyroku brak jest adnotacji dotyczącej naliczania odsetek. Organ rentowy dokonał więc wypłaty zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego za w/w okresy. Odsetki zostały natomiast wypłacone za okres od daty wpływu ostatniego dokumentu tj. od 4 grudnia 2018r. do daty realizacji tj. dnia 10 stycznia 2019r.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji z dnia 5 kwietnia 2019r. domagając się zasądzenia odsetek liczonych po upływie 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do wypłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego płatnych od każdej miesięcznej raty od dnia jej wymagalności oraz domagała się odwołująca zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Ubezpieczona podniosła, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie błędnie ustalonego stanu faktycznego, albowiem brak jest podstaw do przyjęcia w ślad za organem rentowym, że ostatnim dokumentem niezbędnym do stwierdzenia uprawnień do zasiłków i postawy rozpoczęcia biegu 30 dniowego terminu do wypłaty świadczeń był wyrok Sądu Okręgowego wydany w sprawie o sygn. akt VIII U 957/17

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2020r. Sąd Rejonowy w Gliwicach VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sprawy z odwołania M. K. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. o zasiłek chorobowy na skutek odwołania M. K. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 5 kwietnia 2019 roku, nr (...) - (...):

I. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującej prawo do:

1. odsetek ustawowych od kwoty 1035,48 zł od dnia 5 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
2. odsetek ustawowych od kwoty 1.380,64 zł od dnia 22 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
3. odsetek ustawowych od kwoty 690,32 zł od dnia 22 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
4. odsetek ustawowych od kwoty 1.208,06 zł od dnia 9 lutego 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
5. odsetek ustawowych od kwoty 776,61 zł od dnia 6 marca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
6. odsetek ustawowych od kwoty 1.035,48 zł od dnia 6 marca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
7. odsetek ustawowych od kwoty 1.380,64 zł od dnia 23 marca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
8. odsetek ustawowych od kwoty 2.070,90 zł od dnia 30 kwietnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
9. odsetek ustawowych od kwoty 2.070,90 zł od dnia 1 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
10. odsetek ustawowych od kwoty 2.139,93 zł od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
11. odsetek ustawowych od kwoty 2.070,90 zł od dnia 30 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
12. odsetek ustawowych od kwoty 2.139,93 zł od dnia 31 sierpnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;
13. odsetek ustawowych od kwoty 2.139,93 zł od dnia 30 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

14. odsetek ustawowych od kwoty 2.139,93 zł od dnia 30 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

15. odsetek ustawowych od kwoty 2.070,90 zł od dnia 30 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

16. odsetek ustawowych od kwoty 2.139,93 zł od dnia 30 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

17. odsetek ustawowych od kwoty 2.070,90 zł od dnia 30 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

18. odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 2.139,93 zł od dnia 1 lutego 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

19. odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 2.139,93 zł od dnia 1 marca 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

20. odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 1.932,84 zł (jeden tysiąc dziewięćset trzydzieści dwa grosze) od dnia 29 marca 2016 roku do dnia 9 stycznia 2019 roku;

II. oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Sąd Rejonowy orzekł jak wyżej ustalając, że :

odwołująca w dniu 30 września 2014 roku zawarła umowę o pracę z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.. Umowa o pracę została zawarta na czas określony do dnia 30 września 2017 roku, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisko prezesa zarządu, za wynagrodzeniem 3.000 zł. W dacie zawarcia umowy o pracę była w ciąży.

Odwołująca od dnia 17 października 2014 roku do dnia 30 listopada 2014 roku oraz od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 1 marca 2015 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim. Natomiast od dnia 2 marca 2015 roku do dnia 28 lutego 2016 roku odwołująca pobierała zasiłek macierzyński.

Decyzją z dnia 12 maja 2015 roku na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych pozwany organ rentowy stwierdził, że odwołująca jak pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. od dnia 1 października 2014 roku nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu.

Na skutek odwołania odwołującej od decyzji organu rentowego z dnia 12 maja 2015 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 957/17 zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w ten sposób, że stwierdził, iż odwołująca była pracownikiem u płatnika (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. od dnia 1 października 2014 roku i podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 października 2014 roku do nadal.

Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach wydany w sprawie o sygn. akt VIII U 957/17 wpłynął do organu rentowego w dniu 4 grudnia 2018 roku.

Wypłata należnego odwołującej zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego powinna nastąpić do dnia 4 stycznia 2019 roku.

W dniu 10 stycznia 2019 roku organ rentowy dokonał wypłaty należnego odwołującej zasiłku chorobowego od dnia 19 listopada 2014 roku do dnia 30 listopada 2014 roku i od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 1 marca 2015 roku oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 2 marca 2015 roku do 28 lutego 2016 roku.

Zaskarżoną decyzją z dnia 5 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał odwołującej prawo do odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okresy: od dnia 19 listopada 2014 roku do dnia 30 listopada 2014 roku, od dnia 16 grudnia 2014 roku do dnia 1 marca 2015 roku oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 2 marca 2015 roku do 28 lutego 2016 roku, wyliczając odsetki za okres od dnia 4 grudnia 2018 roku do dnia 10 stycznia 2019 roku (daty wypłaty świadczeń).

Kwoty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego za poszczególne miesiące jak i daty wymagalności tych świadczeń ustalono na podstawie zestawienia sporządzonego przez organ rentowy, które nie było kwestionowane przez odwołującą.

W dalszej kolejności, w części zważeniowej Sąd Rejonowy przytoczył treść art. 85 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 300) , art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. 2019 poz. 645) Powołał także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2011r., II UK 22/11). I wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dn. 29 maja 2014 r., III AUa 2071/13, LEX nr 1483723.

Zaznaczył Sąd Rejonowy, że w toku sprawy o sygn. akt VII U 957/17 toczącej się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach zakończonej wydaniem prawomocnego orzeczenia o podleganiu przez odwołującą ubezpieczeniom społecznym odwołująca nie wskazywała na żadne nowe okoliczności dotyczące jej sytuacji zawodowej ponad te, które przywoływała już w postępowaniu wyjaśniającym przed organem rentowym. Wskazał, że organ rentowy w toku postępowania wyjaśniającego poprzestał na wezwaniu odwołującej do wyjaśnień i zwróceniu się do Urzędu Skarbowego. Tymczasem w toku postępowania Sąd Okręgowy w Gliwicach przesłuchał również M. K. (2) (zainteresowanego) oraz świadków I. K. i A. K. oraz przeanalizował dokumentację finansową spółki i korespondencję mailową spółki za 2014 roku. Na podstawie tych wszystkich dowodów – dostępnych również organowi rentowemu – Sąd Okręgowy uznał, że odwołująca nie zawarła umowy o pracę dla pozor, a w konsekwencji posiadała tytuł do ubezpieczeń społecznych. Wedle Sądu I instancji organ rentowy w ramach swoich kompetencji, przy dołożeniu należytej staranności, mógł dokonać ustaleń tożsamyh z tymi poczynionymi w toku sprawy o sygn. akt VIII U 957/17. Organ rentowy posiadał bowiem możliwości zarówno przesłuchania wymienionych świadków (zainteresowanego) jak i analizy dokumentacji spółki (płatnika składek). Co prawda Sąd Okręgowy w Gliwicach – z uwagi na czas trwania postępowania – mógł zapoznać się również z dokumentacją finansową spółki za kolejne lata (od 2015-2017), jednak dokumentacja ta nie była przesądzająca dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż okoliczność faktycznego wykonywania przez odwołującą pracy ustalona została na podstawie zeznań odwołującej, jej męża M. K. (2) oraz świadka A. K., jak również na podstawie korespondencji mailowej.

Pozwany organ rentowy nie dokonał zdaniem Sądu I instancji w terminie określonym w art. 64 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa wypłaty zasiłku chorobowego oraz zasiłku macierzyńskiego na rzecz odwołującej wynikającego z decyzji, co do której toczyło się postępowanie w sprawie VII U 957/17 tj. w terminie 30 dni od daty wpływu zwolnień lekarskich odwołującego do ZUS.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach Wydziału VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 stycznia 2020 r. sygn. akt VI U 281/19 w części tj. co do punktu I podpunktów 1, 4-20

zarzucając mu:

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że już w dacie wydania decyzji objętych postępowaniem sądowym w sprawie VIII U 957/17 organ miał możliwość i obowiązek prawidłowej oceny okoliczności sprawy, zatem ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu ubezpieczonej świadczenia i w konsekwencji ciąży na nim obowiązek zapłaty odwołującej odsetek ustawowych za opóźnienie, podczas gdy pierwotnie w sprawie o sygn. akt VIII U 1068/15 Sąd Okręgowy dysponując tym samym materiałem dowodowym co organ rentowy oddalił odwołanie ubezpieczonej, a dopiero w postępowaniu o sygn. akt VIII U 957/17 sąd zmienił

zaskarżoną decyzję opierając się na uzupełnionym i znacznie poszerzonym materiale dowodowym - sąd dysponował w szczególności wydrukami korespondencji e-mailowej z października i grudnia 2014 r. jak również dokumentacją finansową spółki oraz zeznaniami świadka A. K..

- naruszenie prawa materialnego, a to art. 64 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa w związku z par. 2 ust 1-6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu iub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych z dnia 1 lutego 1999 r. (Dz.U. Nr 12, poz. 104) poprzez błędne określenie daty początkowej wypłaty odsetek od kwot szczegółowo określonych w pkt 1 ppk 1, 4-20 skarżonego orzeczenia tj. przyjęcie że odsetki te przysługują od dnia wymagalności podczas gdy zgodnie z powołanymi przepisami a w szczególności par. 2 w/w rozporządzenia odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

W oparciu o tak postawiony zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w tej części oraz orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje poprzez zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych; względnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji i pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Odwołująca wniosła o oddalenie apelacji organu rentowego. o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania przed sądem apelacyjnym według norm przepisanych.

Ubezpieczona podniosła, że za chybiony należy uznać zarzut naruszenia przez Sąd I Instancji art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, albowiem w dacie wydania decyzji o podleganiu obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym organ rentowy dysponował niezbędnymi dowodami a jedynie w wyniku braku właściwego zbadania podanych przez ubezpieczoną okoliczności faktycznych co mogło odbyć się w ramach postępowania przed organem rentowym wydał błędną decyzję. Konsekwencją było wypłacenie należnych świadczeń dopiero w dniu 10 stycznia 2019 r. wskutek wniesienia odwołania i zmiany decyzji przez sąd. Organ rentowy w swoim postępowaniu był w posiadaniu umowy o pracę zawartej z płatnikiem składek, akt osobowych ubezpieczonej oraz dokumentów, które zostały przedstawione przez mojego pracodawcę jak i przeze mnie w odpowiedzi na wezwania ZUS w toku postępowania, a także mógł przesłuchać wszystkich świadków, którzy byli słuchani w toku postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w sprawie o sygn. akt VIII U 957/17.

W toku postępowania sądowego nie przeprowadzono żadnego z dowodów tego rodzaju, że organ rentowy nie mógł go przeprowadzić w toku kontroli przed wydaniem decyzji z 15 maja 2015 r.

Zdaniem ubezpieczonej już na etapie postępowania kontrolnego ZUS nie miał podstaw do uznania, że umowa została zawarta dla pozor, a praca nie była przeze mnie wykonywana, zatem ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w przyznaniu świadczeń i w konsekwencji ciąży na nim obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

Ubezpieczona podniosła, że do braku wypłaty spornych zasiłków w terminie doszło z wyłącznej winy organu rentowego, za którą organ ponosi odpowiedzialność, albowiem jak wynika z powyższego przeprowadził własne postępowanie wyjaśniające w sposób powierzchowny - pomimo faktycznego braku ograniczeń dowodowych w tym zakresie, co skutkowało z kolei tym, że została wydana błędna decyzja o niepodleganiu przeze mnie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Organ rentowy był zobligowany do wypłaty również i spornych odsetek naliczonych od daty pierwotnego złożenia przeze mnie kompletu dokumentów niezbędnych do nabycia uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, czego nie uczynił.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na podstawie wyników postępowania dowodowego uzupełnionego przez Sąd Okręgowy, Sąd uznał, że apelacja organu rentowego zasługuje na uwzględnienie .

Na wstępie wskazać należy, że zgodnie treścią art. 378 § 1 k.p.c. Sąd II instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, co oznacza, że jest wprawdzie związany apelacją w aspekcie przedmiotowym, jednakże równocześnie nie wiąże go zarzuty apelacyjne, bowiem nie wyznaczają one granic apelacji. Sąd odwoławczy, weryfikując trafność zaskarżonego orzeczenia, pełni także funkcję sądu merytorycznego. Może zatem rozpoznać sprawę od początku, uzupełnić materiał dowodowy oraz poczynić samodzielne ustalenia na podstawie materiału zebranego w postępowaniu przed Sądem I instancji. Może także brać pod uwagę z urzędu naruszenie prawa materialnego i naruszenie przepisów postępowania, usuwając ewentualne braki wynikające z błędów popełnionych przez Sąd I instancji, jak i przez strony procesowe. W ten sposób realizuje się istota apelacji pełnej (vide uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008r., IIICZP 49/07, OSNC 2008/6/55 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 17 lipca 2009r., IV CSK 110/09, Lex 518138).

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie było ustalenie za jaki okres ubezpieczona była uprawniona do odsetek od wypłaconego zasiłku macierzyńskiego i opiekuńczego. W konsekwencji ustalenie czy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności , a jeśli taką odpowiedzialność ponosi , to za jaki okres, prócz tego, który sam uwzględnił wydając zaskarżoną decyzję , bądź , jak w niniejszej sprawie nie skarżąc w określonej części wyroku Sądu Rejonowego.

Art. 85. 1. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. stanowi, że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W myśl przywołanego przepisu, nie budzi wątpliwości, że organ rentowy, co do zasady ponosi odpowiedzialność za nieterminową realizację świadczeń z ubezpieczenia społecznego, chyba że opóźnienie w przyznaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, które leżą poza zakresem kompetencji i możliwości organu. Ustalenia sprawy wskazują, że bezsprzecznie zaistniały okoliczności wyłączające odpowiedzialność organu za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. Mianowicie, organ powziął uzasadnioną wątpliwość co do skuteczności prawnej stosunku umownego stron dysponując zgromadzonym podczas postępowania przed organem rentowym materiałem dowodowym

Wyrokiem z dnia 9 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie sprawy M. K. (1) przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przy udziale zainteresowanej (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu na skutek odwołania M. K. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 23 kwietnia 2015 r. oddalił odwołanie, a w pkt. 2 zasądził od M. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Następnie wyrok ten uchylono wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach w sprawie o sygn. akt III AUa 761/16 z dnia 7 listopada 2018r. i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

Po zwrocie akt Sądowi Okręgowemu postanowieniem z dnia 14 lipca 2017r. zawieszono na podstawie art. 174§1 pkt. 2 k.p.c. postępowanie w sprawie z uwagi to, iż w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodziły braki , co uniemożliwiało jej działanie. Braki te zostały usunięte w związku z podjętą w dniu 29 czerwca 2018r. uchwałą wspólników , o czym ubezpieczona poinformowała Sąd w dniu 11 lipca 2018r. Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2018r. podjęto postępowanie.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 957/17 zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w ten sposób, że stwierdził, iż ubezpieczona M. K. (1) jako pracownik u płatnika składek (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 października 2014 roku do nadal; w pkt. 2 zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonej M. K. (1) kwotę 330 tytułem zwrotu kosztów procesu.

W czasie ponownego rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy wykonując zalecenia Sądu Apelacyjnego dopuścił dowód z informacji z Urzędu Skarbowego oraz deklaracji CIT – 8, z akt osobowych ubezpieczonej, z historii rachunku, z przesłuchania stron który ograniczył do przesłuchania odwołującej oraz przedstawiciela (...) Sp z o.o . M. K. (2). Przeprowadził także dowód z przesłuchania A. K. właściciela Firmy (...) sp z o.o. na okoliczność świadczenia pracy, negocjacji i pozyskiwania klientów przez odwołującą na wniosek pełnomocnika odwołującej złożony na rozprawie w dniu 10 października 2018r.

Wydając orzeczenie Sąd Okręgowy oparł się na ustaleniach poczynionych na podstawie dokumentacji w aktach organu rentowego, informacji Urzędu Skarbowego oraz deklaracji CIT – 8, akt osobowych odwołującej M. K. (1), historii rachunku co do wypłat na rzecz M. D., aneksu do umowy o pracę z 14 maja 2016r., bilansów oraz rachunków zysków i strat, zestawienia wyników finansowych za lata 2014 – 2017, dokumentacji lekarskiej odwołującej, informacji o wypłacie zasiłku opiekuńczego, zeznań świadka A. K., zeznań odwołującej M. K. (1) i M. K. (2) . Sąd wówczas w uzasadnieniu wskazał, że dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadka A. K., zeznaniom odwołującej i jej męża.

Zdaniem Sądu Okręgowego przyjęte przez Sąd Rejonowy założenie , że organ rentowy nie dochował należytej staranności nie znajduje oparcia w materiale dowodowym , opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia nie było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada ZUS. Twierdzenie, że organ rentowy mógł w oparciu o dostępne dowody już w roku 2015 wydać decyzje o treści ukształtowanej dopiero wyrokiem Sądu Okręgowego z 7 listopada 2018r., przy dołożeniu starań i mógł dokonać ustaleń tożsamych z poczynionymi w toku sprawy VIII U 957/17 jest nieuprawnione.

To dopiero w toku sprawy toczącej się ponownie przed Sądem Okręgowym o sygn. akt VIII 957/17 został zgłoszony wniosek o przesłuchanie świadka A. K., na których to zeznaniach w znacznej mierze oparł się Sąd orzekając w sprawie z odwołania od decyzji z dnia 12 maja 2015r., której konsekwencją był wydanie decyzji zaskarżonej w niniejszej sprawie. Owszem organ rentowy mógł przesłuchiwać świadków lecz nie mógł wiedzieć o istnieniu wnioskowanego przed Sądem świadka A. K.. Wniosek o przeprowadzenie dowodu z korespondencji mailowej z października i grudnia 2014r. w celu wykazania pracy świadczonej przez ubezpieczoną został złożony na rozprawie w dniu 10 października 2018r. – podczas ponownego rozpoznania sprawy przed Sądem Okręgowym. Na nich także oparł się Sąd ustalając stan faktyczny.

Ponadto o tym, że sprawa nie była oczywista i jednoznaczna, a skomplikowana i problematyczna świadczy wydanie przez Sąd odmiennego wyroku, zbieżnego z treścią zaskarżonej decyzji z dnia 12 maja 2015r., którą dopiero w wyniku uchylecia i ponownego rozpoznania sprawy zmieniono.

Z tego też względu Sąd Okręgowy mając na uwadze zakres zaskarżenia wyroku uznał, że odwołującej nie przysługuje prawo do odsetek od przyznanych świadczeń za okres dłuższy niż to wynika z zaskarżonej decyzji, zmieniając tym samym wyrok Sądu Rejonowego na mocy o art. 386 k.p.c. i oddalając odwołanie.

Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć bowiem wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawczyni do świadczenia.

W oparciu o art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje uznając, że w okolicznościach niniejszej sprawy zastosowanie reguł ogólnych k.p.c. dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione. Sąd miał na uwadze nie tylko charakter żądania poddanego rozstrzygnięciu sprawy, ale też fakt, że ubezpieczona działała w procesie w przeświadczeniu słuszności swych roszczeń.

(-) sędzia Grażyna Łazowska (-) sędzia Teresa Kalinka (-) sędzia del. Anna Capik-Pater